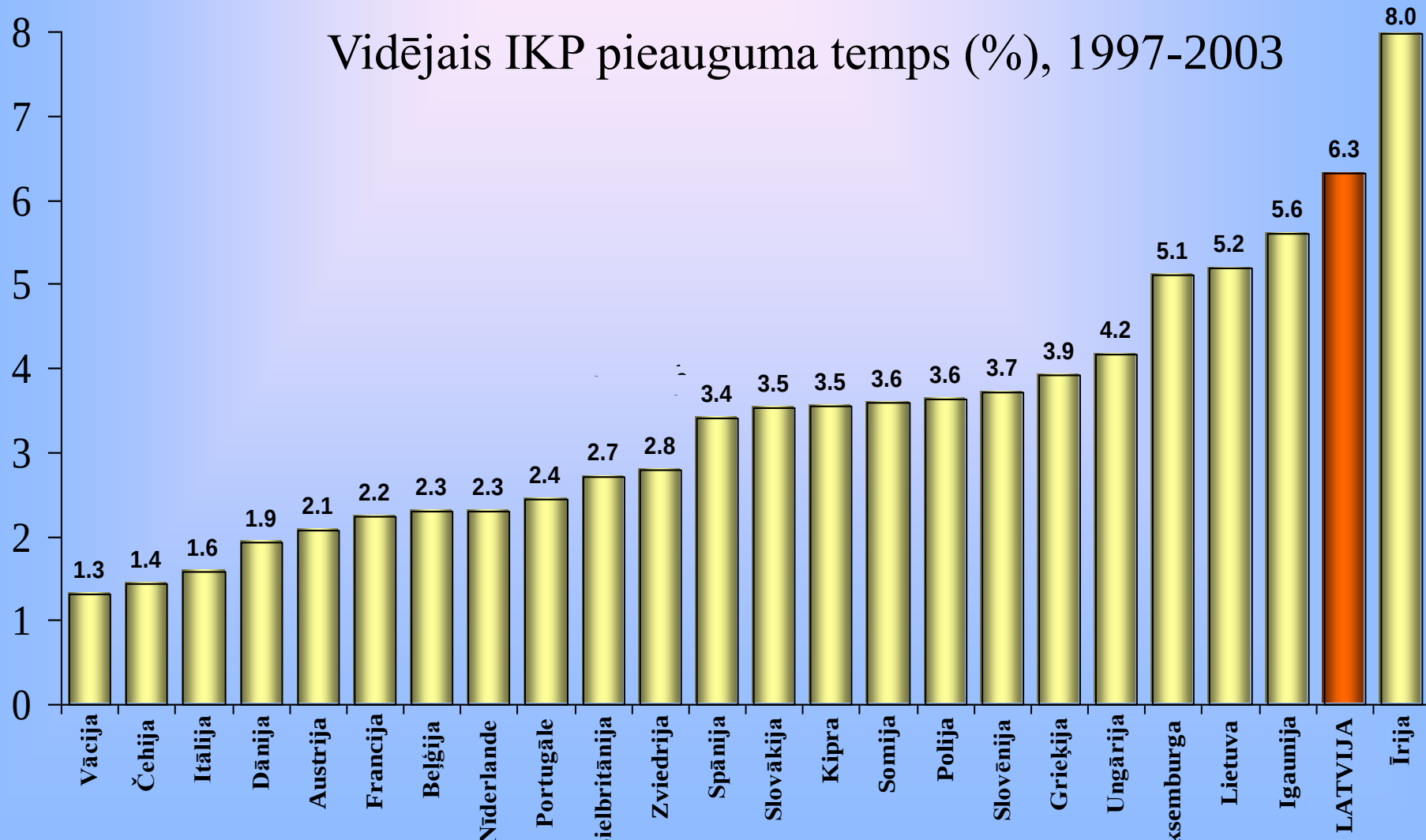

LATVIJAS BANKA

Latvijas tautsaimniecības attīstības tendences un perspektīvas

2004. gada 14. aprīlī

Pēdējo 7 gadu laikā Latvija ir bijusi viena no straujāk augošajām valstīm Eiropā

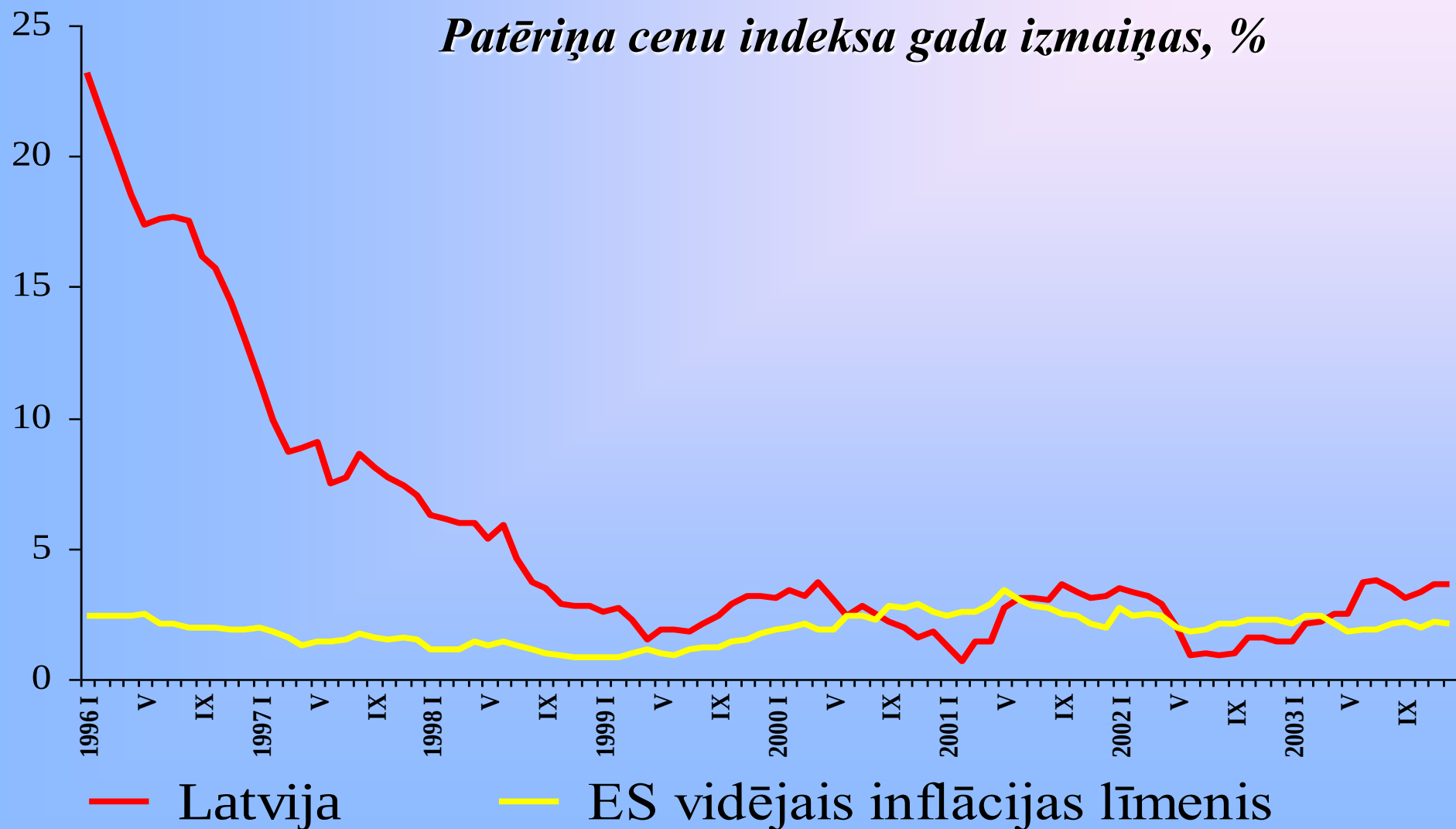

Kādi bija galvenie iemesli Latvijas Bankas padomes lēmumam paaugstināt refinansēšanas likmi par 50 bāzes punktiem?

- Inflācijas pieaugums:
 - šī gada martā gada inflācija bija 4.8%, tostarp netirgojamām precēm – 3.3%. Salīdzinājumam: 2003. gada martā gada inflācija bija 2.2 %, tostarp netirgojamām precēm – 0.3%
- Augstais privātais patēriņš:
 - 2004. gada pirmajos trīs mēnešos reģistrēto jauno vieglo automašīnu skaits pieaudzis par 37%
- Darba algu kāpums, kas vairākās jomās sāk apsteigt produktivitāti
- Kreditēšanas pieauguma temps, kas saglabājas augsts pat ar pieaugošu bāzes efektu
- Importa kāpums, kas izsauc tekošā konta bilances pasliktināšanos

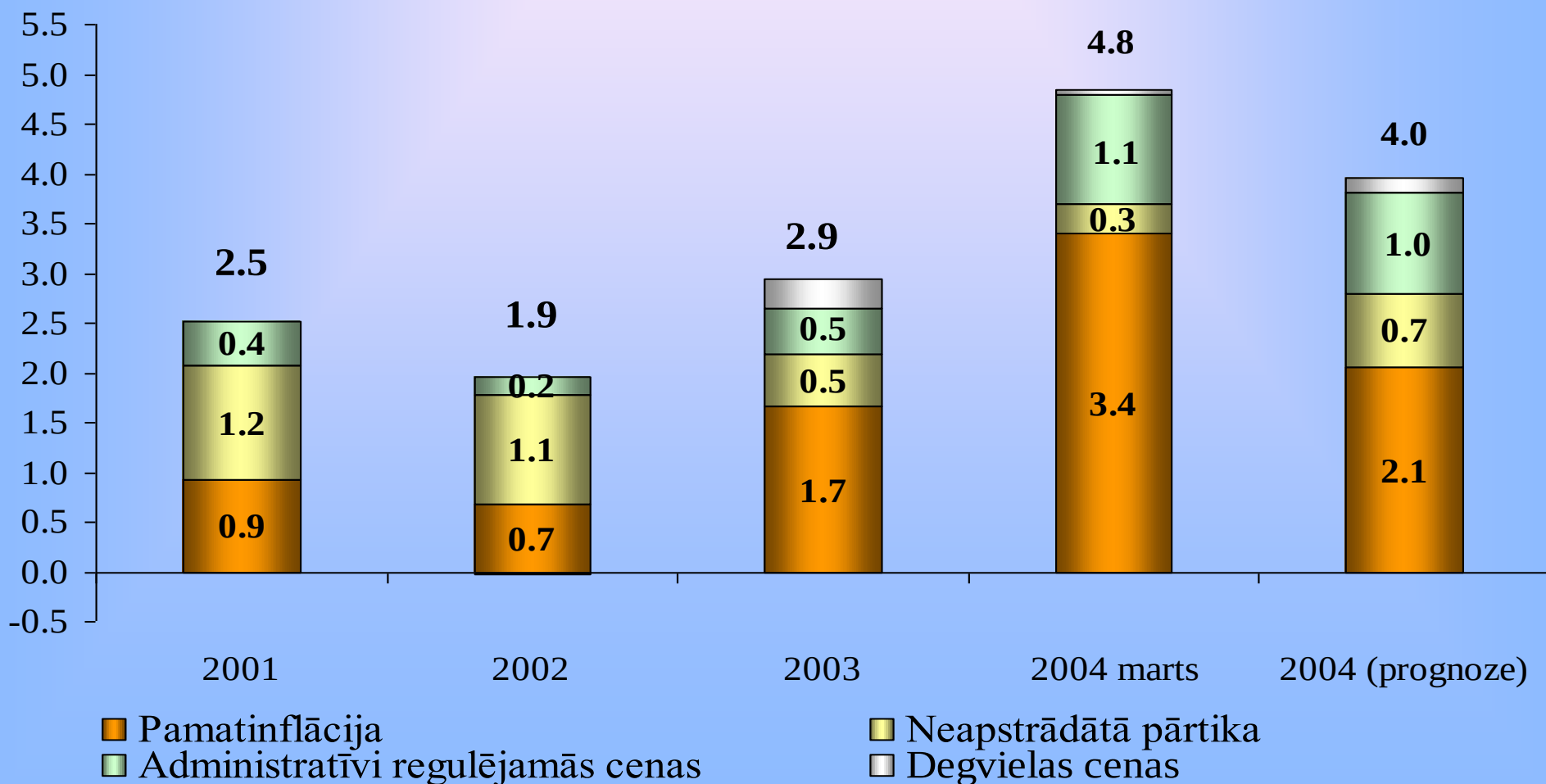
Līdz šim strauja tautsaimniecības izaugsme būtiski neietekmēja inflācijas līmeni

Patēriņa cenu indeksa gada izmaiņas, %

Tomēr 2004. gadā inflācijas līmenis pieaug

Gada vidējā inflācija pa galvenajām sastāvdaļām, %

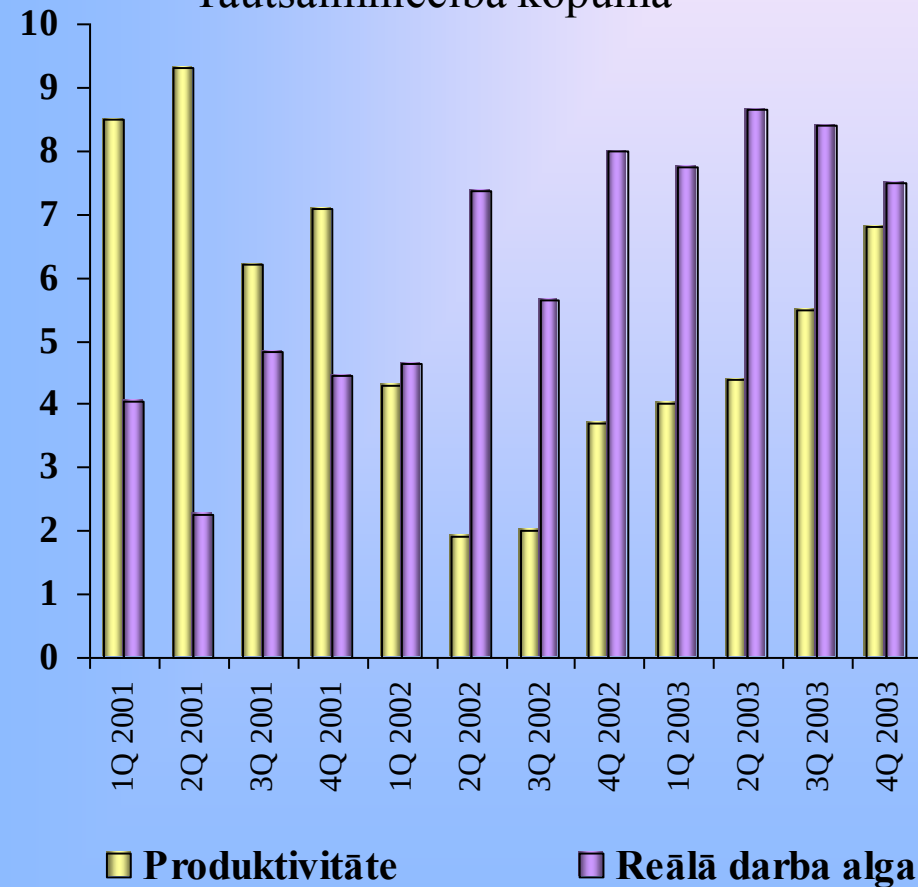
Inflāciju ietekmē arī ažiotaža: vidējais cenu kāpums četrās preču grupās sasniedza 12%, bet pārējās preču grupās (75% no PCI groza) vidējais cenu kāpums veidoja 2.8%

	Vidējais cenu pieaugums 2004. g. janvārī - martā, % pret iepriekšējā gada janvārī - martu	Īpatsvars kopējā PCI grozā (%)
VISAS PRECES UN PAKALPOJUMI KOPĀ	4.3	100
piens, piena produkti	12.6	3.1
cukurs	8.7	0.9
medicīnas produkti	13.6	2.7
transportlīdzekļu iegāde	11.1	2.2
administratīvi regulējamie pakalpojumi	6.8	16.2
PĀRĒJĀS PRECES UN PAKALPOJUMI	2.8	74.9

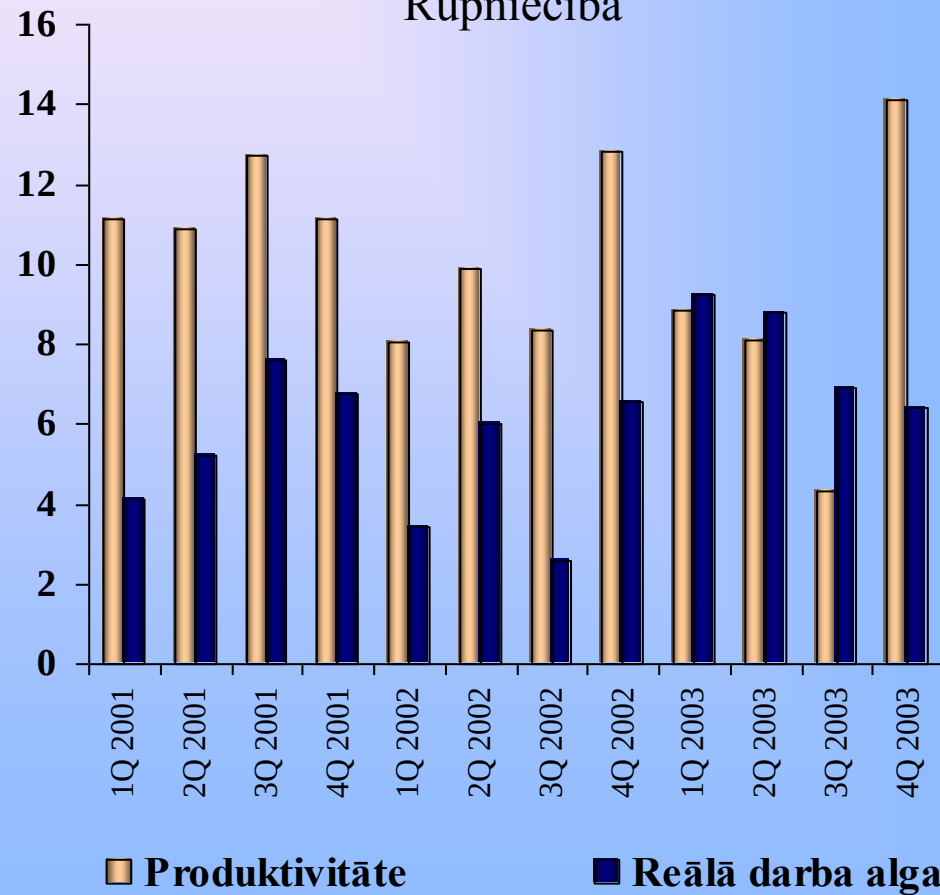
Darba algas pieaugums dažās jomās sāk apsteigt produktivitāti

Gada izmaiņas, %

Tautsaimniecībā kopumā

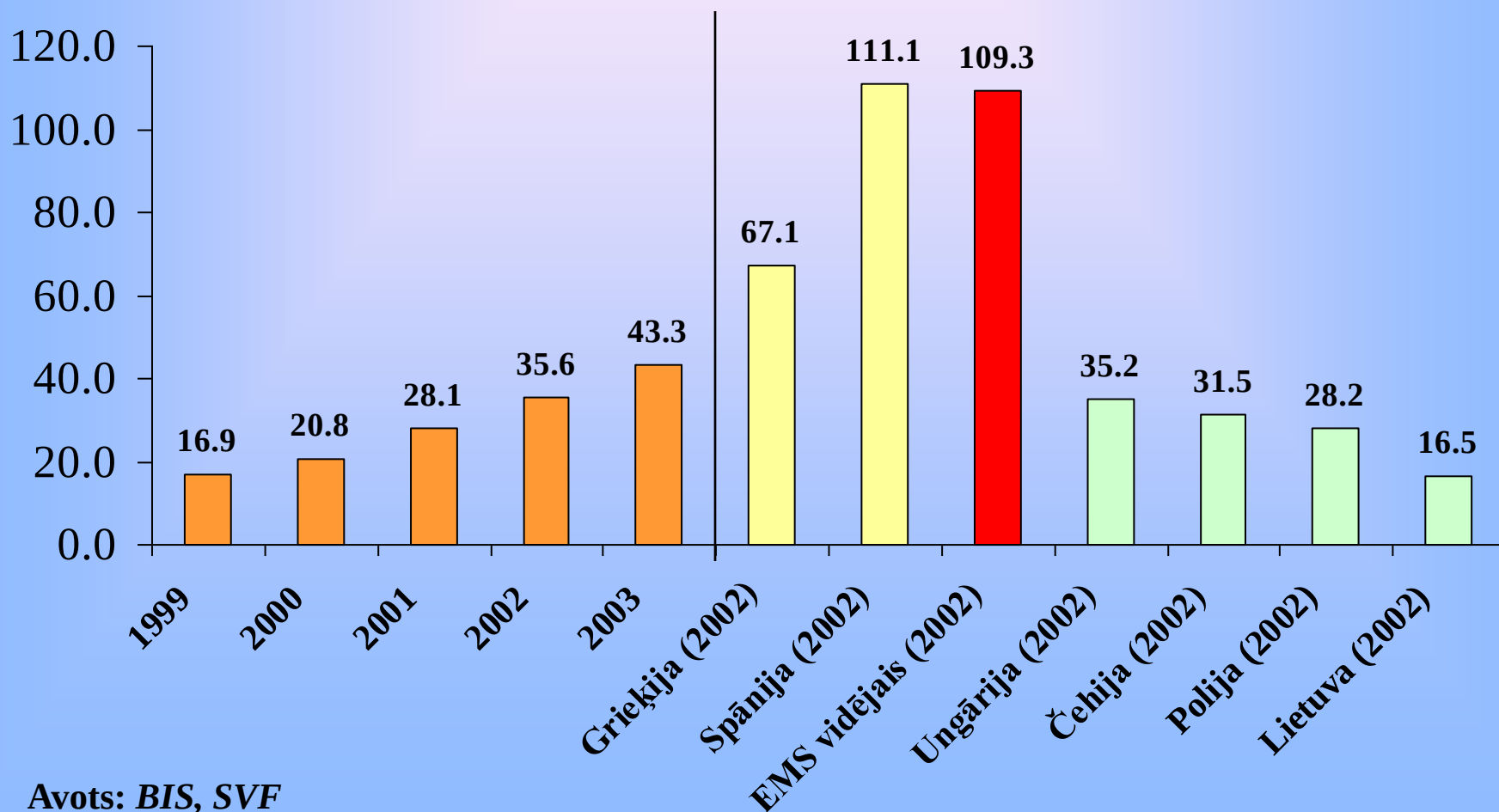

Rūpniecībā

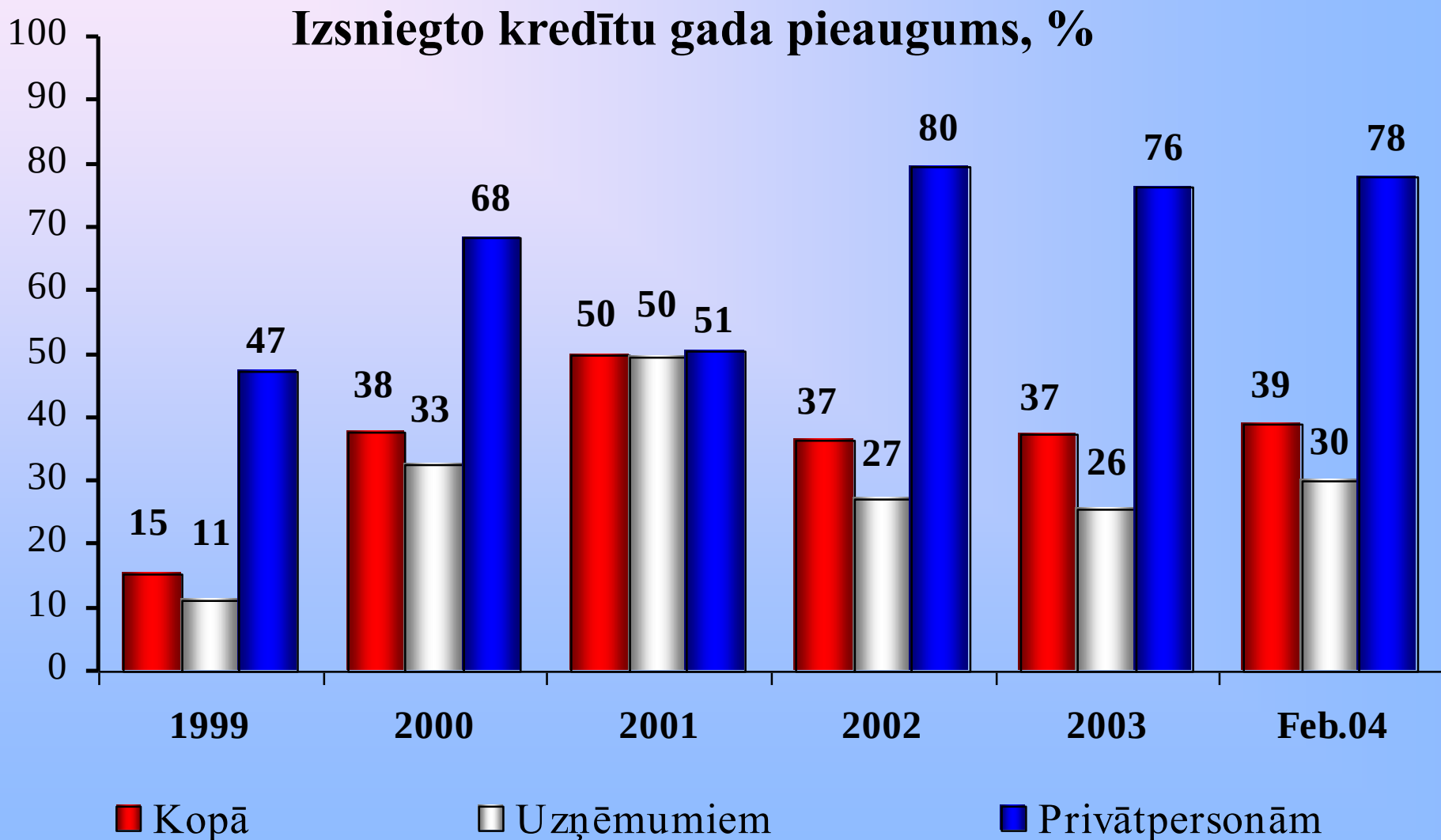
Kreditēšanas ziņā pēdējo gadu laikā Latvija strauji sāk panākt ES valstis

Kredīti rezidentiem, % no IKP

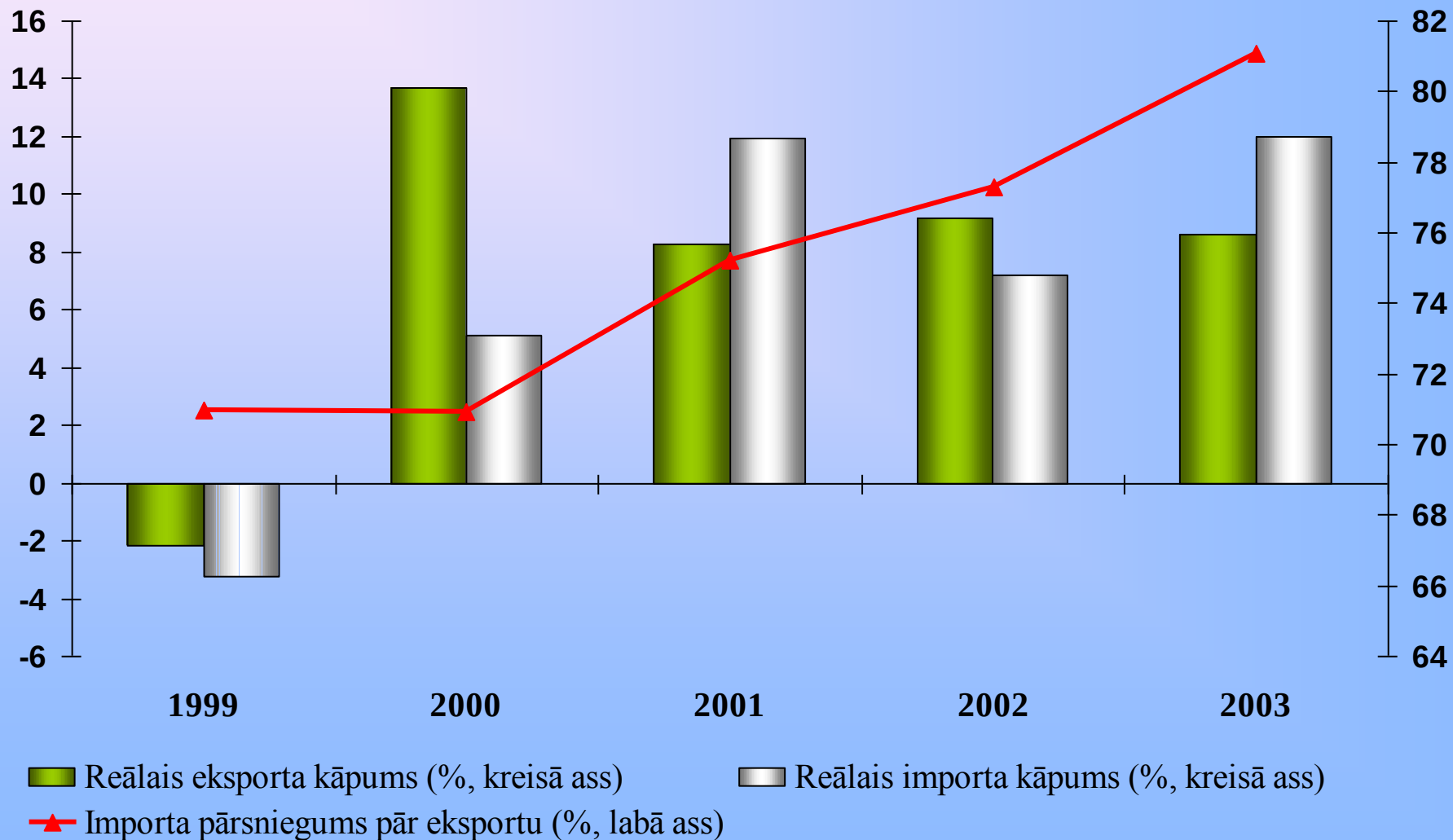

Avots: BIS, SVF

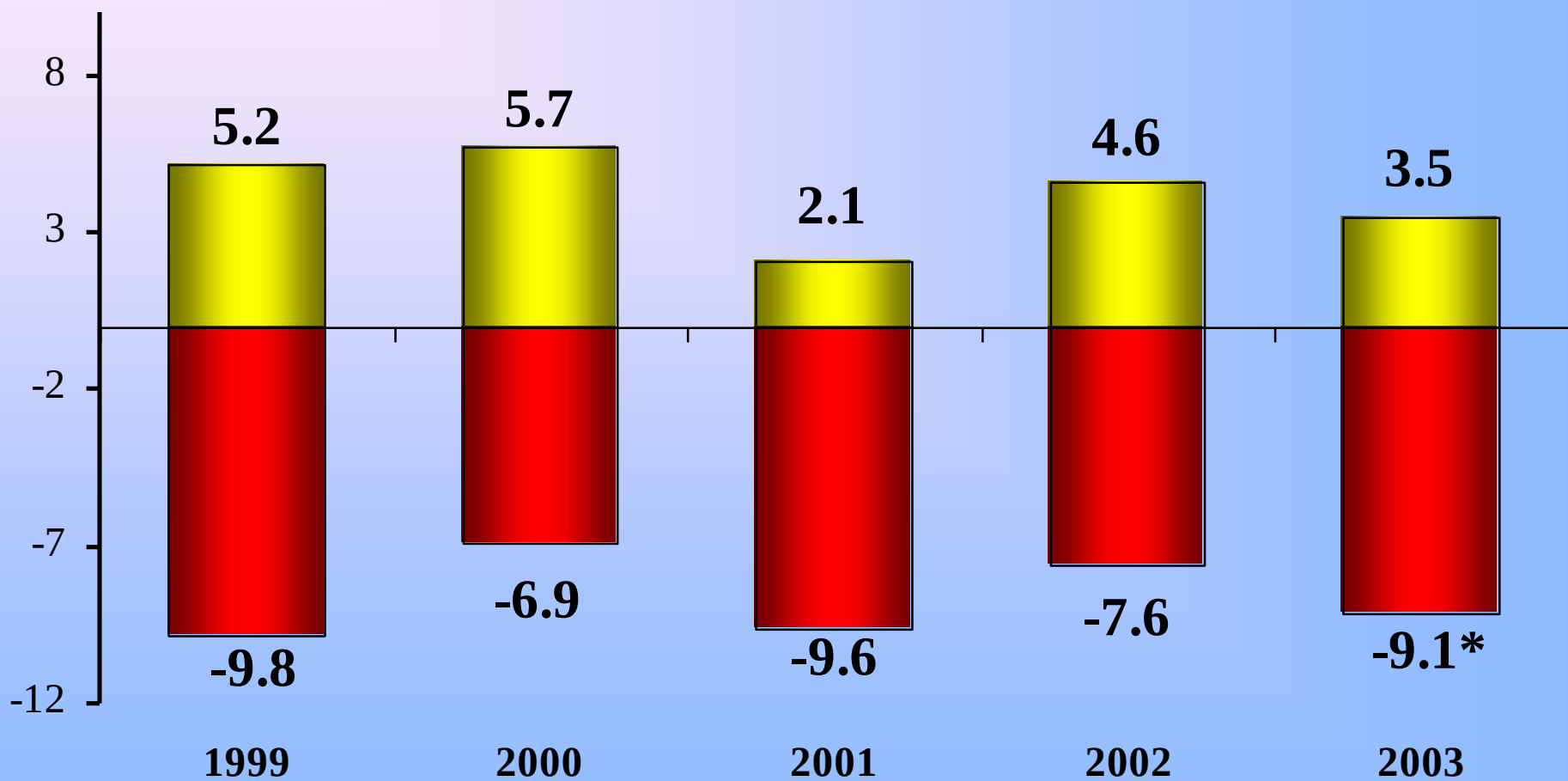
Sevišķi strauji pieaug privātpersonām izsniegto kredītu apjoms, kas tiešā veidā veicina patēriņu

Straujais iekšzemes patēriņš atspoguļojas importa pieaugumā – 2003. gadā importa kāpums bija augstākais pēdējo piecu gadu laikā

**Tekošā konta deficīta segšanā mazinās ārvalstu investīciju, bet
pieaug ārvalstu aizņēmumu īpatsvars. Līdz ar to valsts
makroekonomiskā stabilitāte ir atkarīga no ārvalstu investoru
uzticības Latvijai**

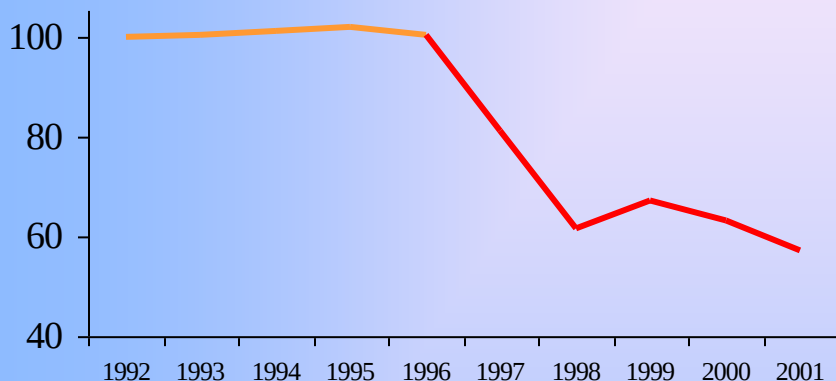
■ Tiešās ārējās investīcijas (% no IKP)

■ Tekošais kants (% no IKP)

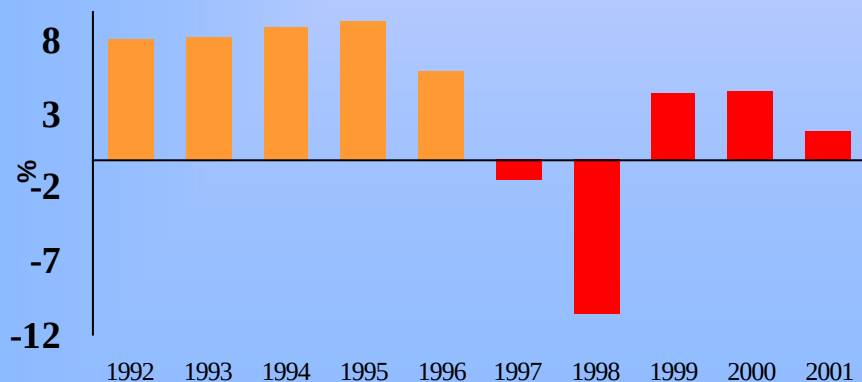
* novērtējums

Piemērs, kā pārāk strauja ekonomiskā izaugsme var novest pie krīzes: Taizeme (1997)

Valūtas kurss pret ASV dolāru (1992=100)

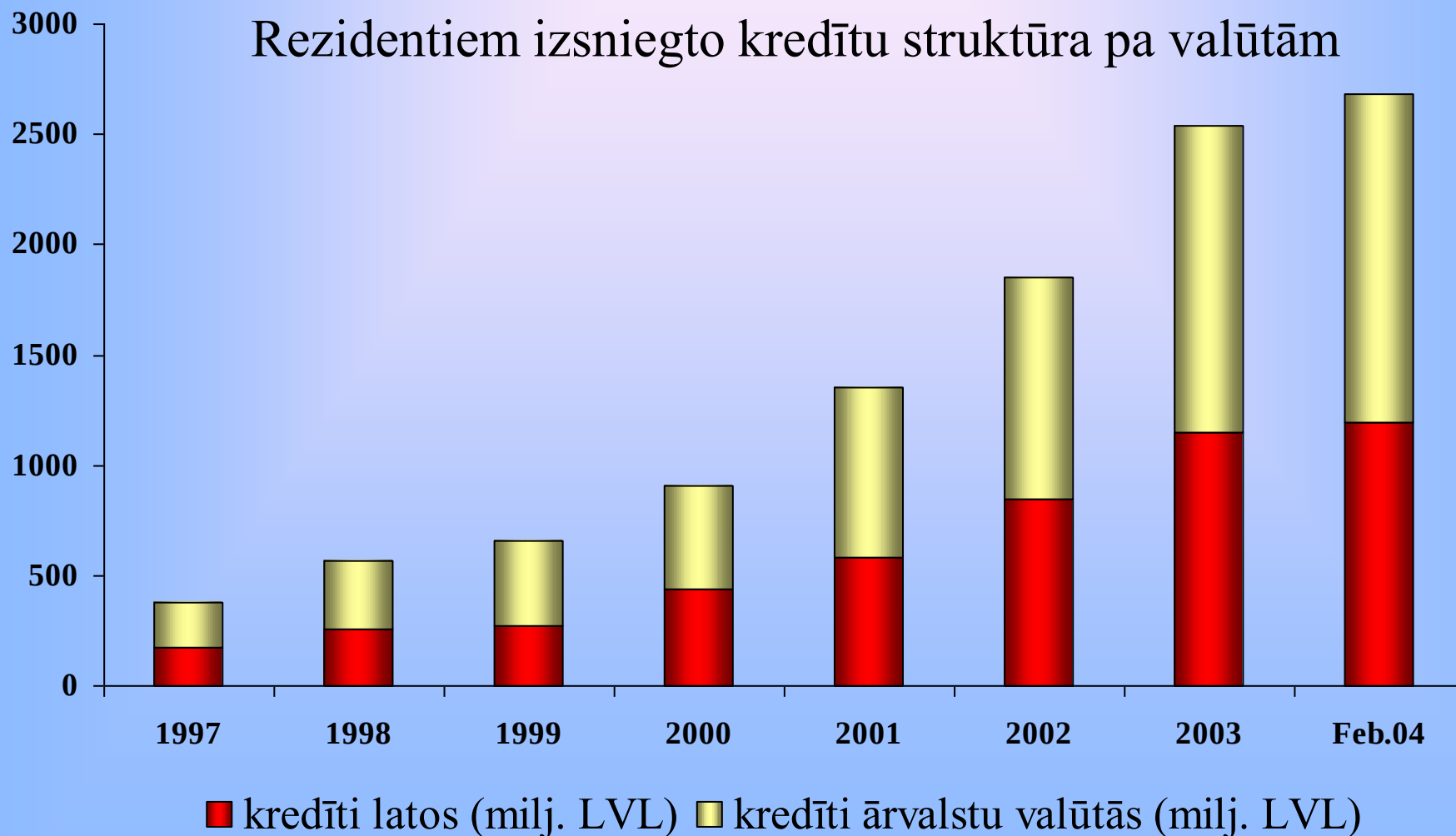
IKP pieaugums, %

- Fiksēts valūtas kurss nodrošināja kapitāla ieplūdes (galvenokārt īstermiņa) un stimulēja augstus izaugsmes tempus;
- Augstais investīciju un zemais uzkrājumu līmenis noveda pie augsta tekošā konta deficīta līmeņa;
- ASV dolāra nostiprināšanās pret Japānas jēnu pasliktināja Taizemes konkurētspēju un radīja investoros bažas par tekošā konta noturību;
- Sākās kapitāla atplūdes, kas noveda pie valūtas devalvācijas un recesijas

Latvijas problēma – kredītus ņem ārvalstu valūtās, uzņemoties valūtas riskus. Tas arī mazina monetārās politikas efektivitāti

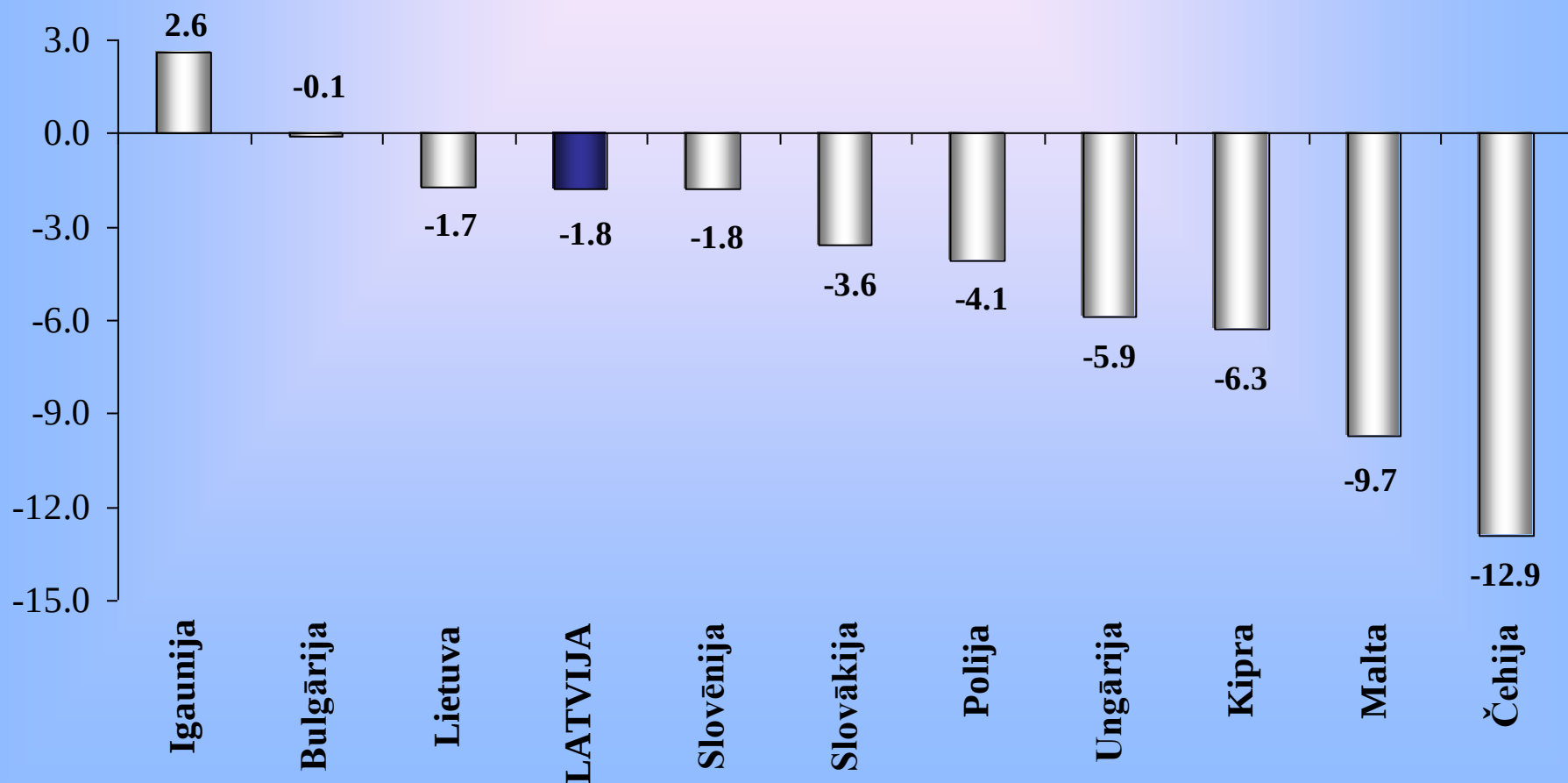
Rezidentiem izsniegto kredītu struktūra pa valūtām

* 2004. g. februārī latu īpatsvars – 45%, ārvalstu valūtu īpatsvars – 55%

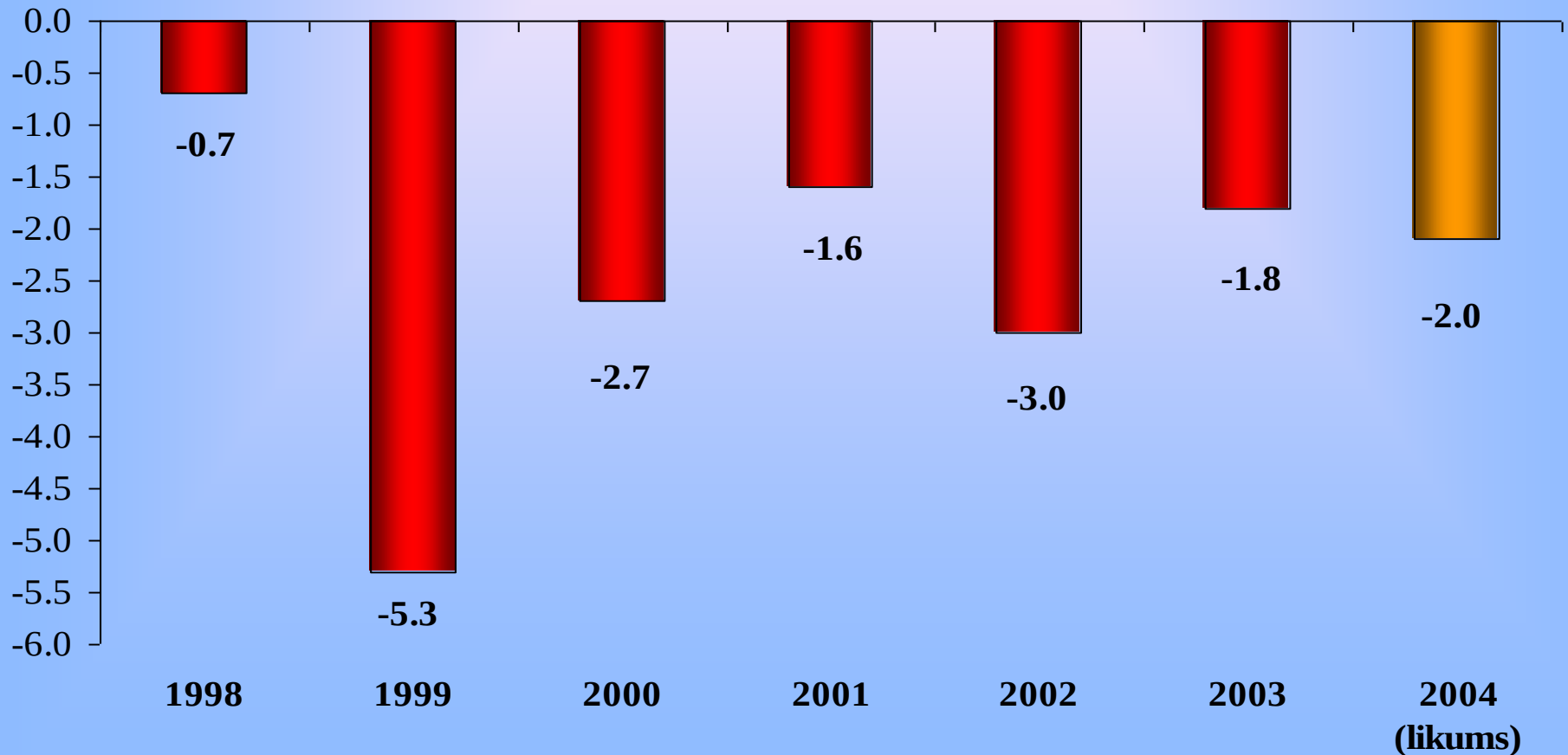
Latvijā ir augstākais budžeta deficīts no valstīm ar fiksētu valūtas kursu

Konsolidētā budžeta deficīts 2003. gadā, % no IKP

2004. gadā plānotais budžeta deficīts ir neatbilstoši liels un neliecina par stingru fiskālo politiku

Konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficīts, % no IKP

Kāpēc pašreiz plānotais budžeta deficīts ir pārāk liels?

- Augsts iekšzemes patēriņš sekmē inflācijas kāpumu un tekošā konta bilances pasliktināšanos
- Tiek atņemtas investīcijas ražojošajām nozarēm
- Pieaug procentu likmes un valsts parāds
- Tiek zaudēta iespēja stimulēt ekonomiku lēnākas izaugsmes vai ārējas krīzes gadījumā

Latvijas un pārējo ES kandidātvalstu reitingi*

	Moody's	Standard & Poors	Fitch IBCA
Slovēnija	Aa3 (stabils)	A+ (pozitīvs)	A+ (pozitīvs)
Igaunija	A1 (stabils)	A- (pozitīvs)	A- (pozitīvs)
Čehija	A1 (stabils)	A- (stabils)	A- (stabils)
Ungārija	A1 (stabils)	A- (stabils)	A- (negatīvs)
Latvija	A2 (stabils)	BBB+ (pozitīvs)	BBB+ (pozitīvs)
Polija	A2 (stabils)	BBB+ (negatīvs)	BBB+ (pozitīvs)
Slovākija	A3 (stabils)	BBB+ (pozitīvs)	BBB+ (pozitīvs)
Lietuva	A3 (pozitīvs)	A- (stabils)	BBB+ (pozitīvs)
Bulgārija	Ba2 (stabils)	BB+ (stabils)	BB+ (pozitīvs)
Rumānija	Ba3 (stabils)	BB (pozitīvs)	BB (stabils)

* iekavās dotas reitingu nākotnes izmaiņu izredzes